

Εβδομαδιαία Έκθεση Επιδημιολογικής Επιτήρησης της Γρίπης Εβδομάδα 1/2019 (31 Δεκεμβρίου 2018 – 06 Ιανουαρίου 2019)

Η επιτήρηση της γρίπης για την περίοδο 2018 - 2019 σε Ευρωπαϊκό επίπεδο και στην Ελλάδα ξεκίνησε την εβδομάδα 40/2018 (01-07 Οκτωβρίου 2018) και θα ολοκληρωθεί την εβδομάδα 20/2019 (13-19 Μαΐου 2019).

Στην παρούσα έκθεση, γίνεται εβδομαδιαία ανακεφαλαίωση των επιδημιολογικών δεδομένων στη χώρα μας, για την εβδομάδα 1/2019 (31 Δεκεμβρίου 2018 – 06 Ιανουαρίου 2019).

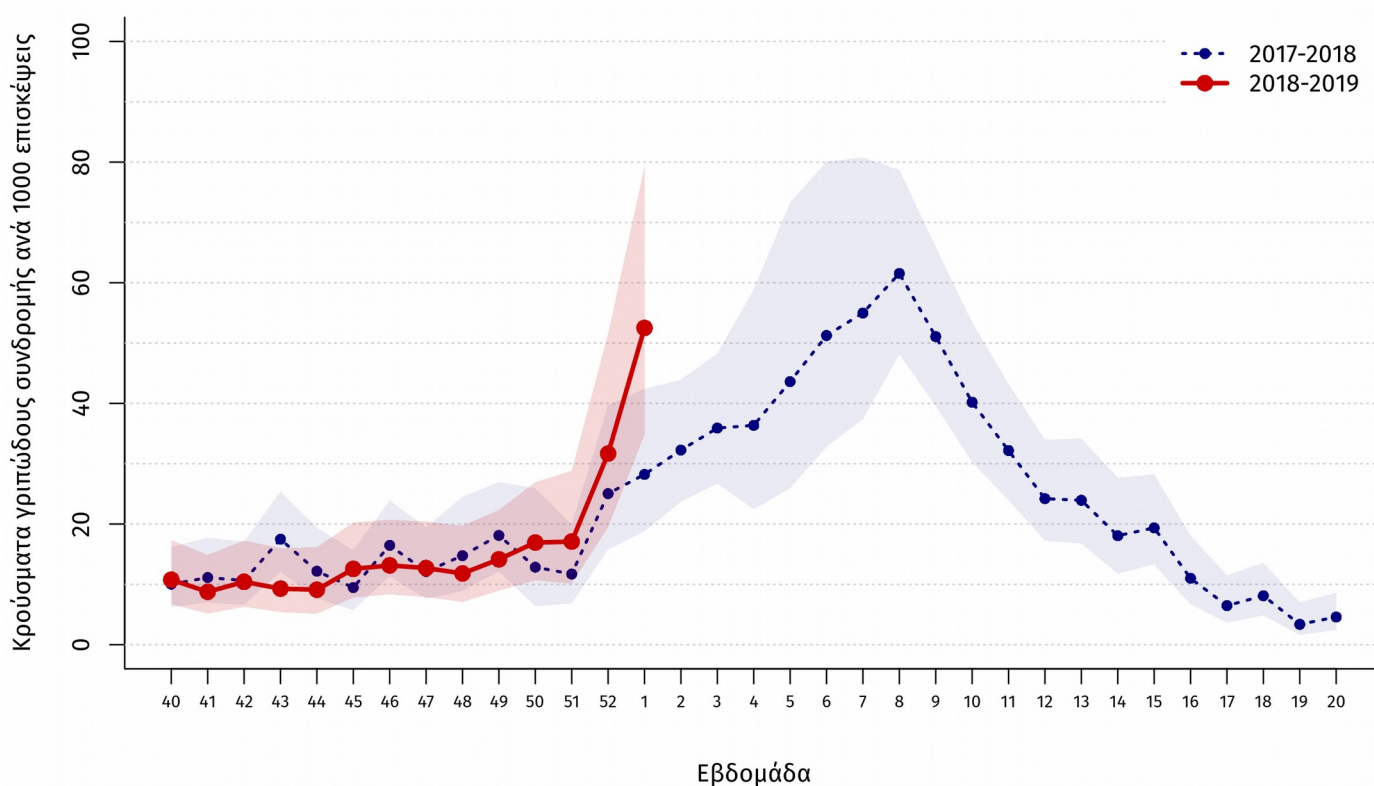
- Κατά την εβδομάδα 1/2019 (31 Δεκεμβρίου 2018 – 06 Ιανουαρίου 2019) οι επισκέψεις σε ιατρό για γριπώδη συνδρομή παρουσιάζουν αύξηση σε σύγκριση με την προηγούμενη εβδομάδα 52/2018 (Διαγράμματα 1 και 2).
- Κατά την εβδομάδα 1/2019 (31 Δεκεμβρίου 2018 – 06 Ιανουαρίου 2019) στα Εργαστήρια Αναφοράς Γρίπης ελέγχθηκαν για ιούς γρίπης συνολικά 63 κλινικά δείγματα, όλα από νοσοκομεία. Τα 15 (23,8%) εξ' αυτών ήταν θετικά για ιούς γρίπης και συγκεκριμένα τον ιό γρίπης τύπου Α. Τα 11 στελέχη τύπου Α υποτυποποιήθηκαν και εξ' αυτών τα 2 (18,2%) ανήκαν στον υπότυπο Α(H3N2) και τα 9 (81,8%) στον υπότυπο Α(H1N1)rdm09 (Διάγραμμα 3).
- Από την εβδομάδα 40/2018 έως και την εβδομάδα 1/2019 (31 Δεκεμβρίου 2018 – 06 Ιανουαρίου 2019) καταγράφηκαν 12 σοβαρά κρούσματα εργαστηριακά επιβεβαιωμένης γρίπης με νοσηλεία σε Μ.Ε.Θ. (Πίνακας 1, Διάγραμμα 4). Εξ αυτών των κρουσμάτων εμβολιασμένα ήταν τα 2 (17%). Το ίδιο χρονικό διάστημα καταγράφηκε ένας θάνατος από εργαστηριακά επιβεβαιωμένη γρίπη (Πίνακας 1, Διάγραμμα 5).
- **Με βάση τα ανωτέρω, έχει ξεκινήσει η περίοδος αυξημένης δραστηριότητας της γρίπης στην Ελλάδα. Επικρατών υπότυπος είναι ο Α(H1N1)rdm09. Τονίζεται η σημασία του αντιγριπικού εμβολιασμού ως ο καλύτερος τρόπος προφύλαξης από τη γρίπη.**

A. Κλινικό σκέλος επιδημιολογικής επιτήρησης της γρίπης

Κατά την εβδομάδα 1/2019 (31 Δεκεμβρίου 2018 – 06 Ιανουαρίου 2019), οι επισκέψεις σε ιατρό για γριπώδη συνδρομή παρουσιάζουν αύξηση σε σύγκριση με την προηγούμενη εβδομάδα 52/2018 (Διάγραμμα 1). Η αύξηση αυτή αφορά όλες τις ηλικιακές ομάδες (Διάγραμμα 2).

Σύμφωνα με τη μέθοδο FluHMM[*] που χρησιμοποιείται στο ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ για τον προσδιορισμό των φάσεων του εποχικού επιδημικού κύματος γρίπης, επιβεβαιώνεται η **έναρξη της περιόδου αυξημένης δραστηριότητας της γρίπης** με πιθανότητα 99% (Διάγραμμα 3).

Διάγραμμα 1: Εκτίμηση αριθμού κρουσμάτων γριπώδους συνδρομής ανά 1.000 επισκέψεις, κατά εβδομάδα. Σύνολο χώρας, περίοδοι γρίπης: 2017-2018, 2018-2019.

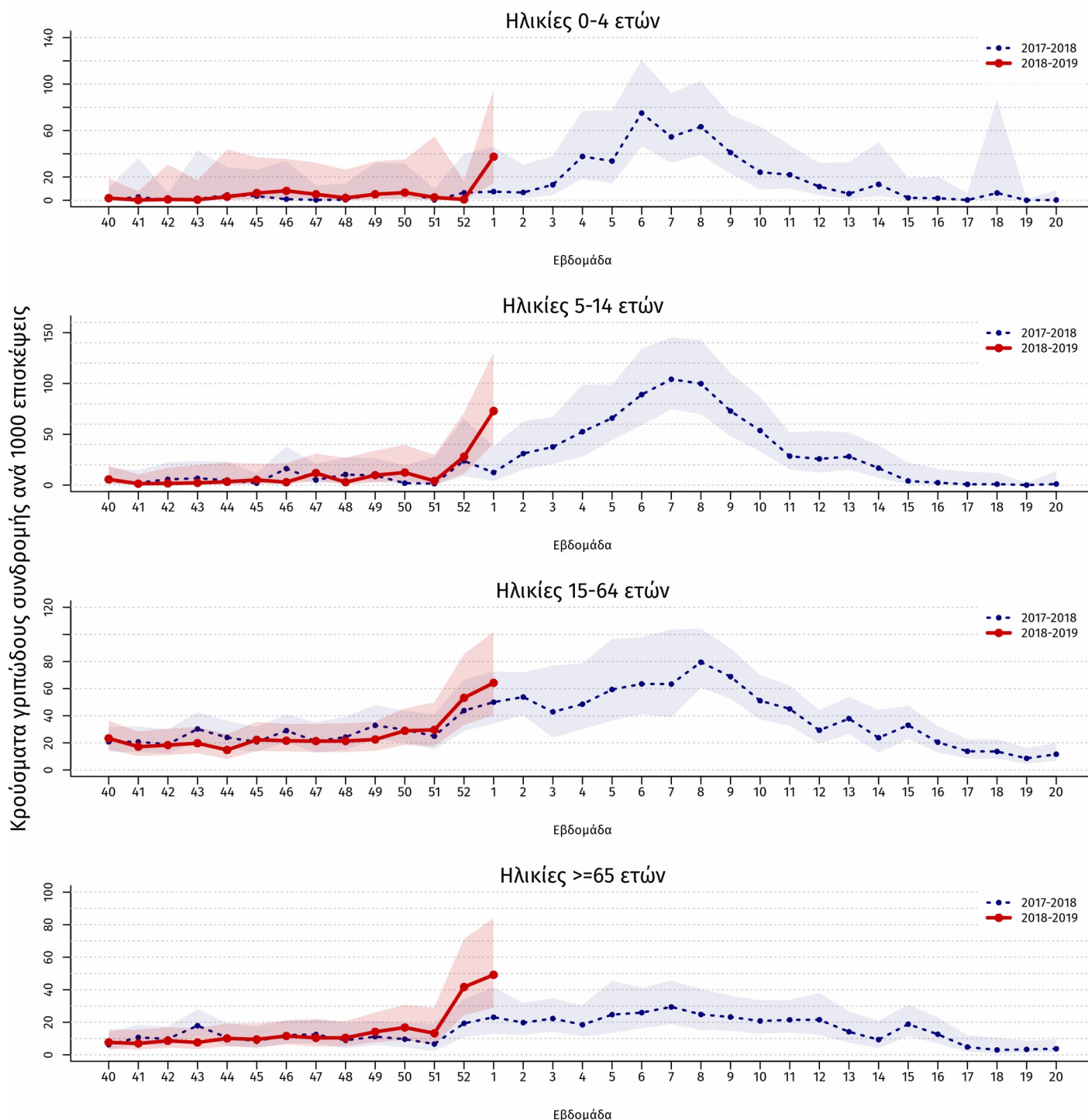

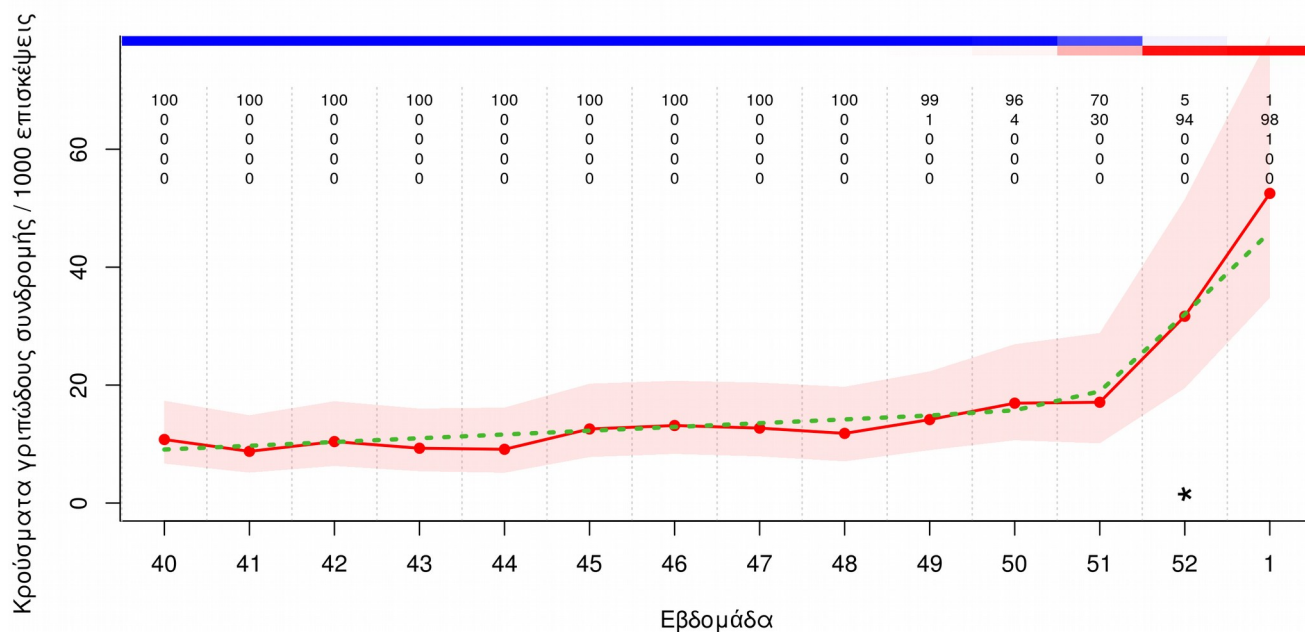
Σημείωση 1: Ο αριθμός κρουσμάτων ανά 1.000 επισκέψεις εκτιμάται με στάθμιση ως προς τον μόνιμο πληθυσμό της χώρας κατά γεωγραφικό διαμέρισμα και αστικότητα (ΕΣΥΕ, απογραφή 2011). Η σκιασμένη περιοχή αντιπροσωπεύει τα 95% όρια εμπιστοσύνης των εκτιμήσεων.

Σημείωση 2: Προσωρινά στοιχεία. Επισημαίνεται ότι μπορεί να υπάρχουν μικρές τροποποιήσεις της επιδημικής καμπύλης, δεδομένου ότι συνεχίζεται η αποστολή δεδομένων από τα δίκτυα Sentinel και μετά την έκδοση της παρούσας έκθεσης.

[*] Lytras et al. Stat Methods Med Res 2018

Διάγραμμα 2: Εκτίμηση αριθμού κρουσμάτων γριπώδους συνδρομής ανά 1.000 επισκέψεις, κατά εβδομάδα, ανά ηλικιακή ομάδα. Σύνολο χώρας, περιόδοι γρίπης: 2017-2018, 2018-2019.

Διάγραμμα 3: Προσδιορισμός των φάσεων του εποχικού επιδημικού κύματος γρίπης με τη μέθοδο FluHMM

Πηγή των πληροφοριών για το κλινικό σκέλος επιδημιολογικής επιτήρησης

Τα στοιχεία των διαγραμμάτων 1 έως 3 προέρχονται από το Σύστημα Παρατηρητών Νοσηρότητας στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας (Sentinel), το οποίο την περίοδο 2014-2015 αναδιοργανώθηκε στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού» του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (Ε.Σ.Π.Α) 2007-2013. Συγκεκριμένα τα στοιχεία προέρχονται από το δίκτυο των ιδιωτών ιατρών, το δίκτυο ιατρών Κέντρων Υγείας και το δίκτυο ιατρών Μονάδων Υγείας Π.Ε.Δ.Υ (πρώην Μονάδες Υγείας Ε.Ο.Π.Υ.Υ). Μέσω του Συστήματος Sentinel καταγράφεται δειγματοληπτικά η εξέλιξη της συχνότητας ορισμένων νοσημάτων με βάση κλινικές διαγνώσεις. Σε αυτά περιλαμβάνεται και η γρίπη ή καλύτερα, οι κλινικές εκδηλώσεις που είναι συμβατές με γρίπη (γριπώδης συνδρομή).

Το σύστημα sentinel, μέσω της αναδιοργάνωσης του, προσαρμόστηκε στις πληθυσμιακές αλλαγές και τις θεσμικές μεταβολές στην οργάνωση της Π.Φ.Υ στη χώρα τα τελευταία έτη και εναρμονίστηκε με επικαιροποιημένα ευρωπαϊκά και διεθνή πρότυπα-οδηγίες. Ως εκ τούτου, επισημαίνουμε ότι λόγω αλλαγών στις λειτουργικές παραμέτρους του Συστήματος Sentinel στο πλαίσιο του εκσυγχρονισμού του από την περίοδο 2014-2015, τα δεδομένα του δικτύου δεν θεωρούνται άμεσα συγκρίσιμα με αυτά των παρελθόντων ετών.

Κατά την εβδομάδα 1/2019 ο αριθμός των συμμετεχόντων ιατρών που απέστειλε κλινικά δεδομένα ανήλθε στους 109 και οι επισκέψεις για κάθε αιτία που αντιστοιχούν στους ιατρούς που δήλωσαν, ανήλθαν στις 6.580 στο σύνολο της χώρας.

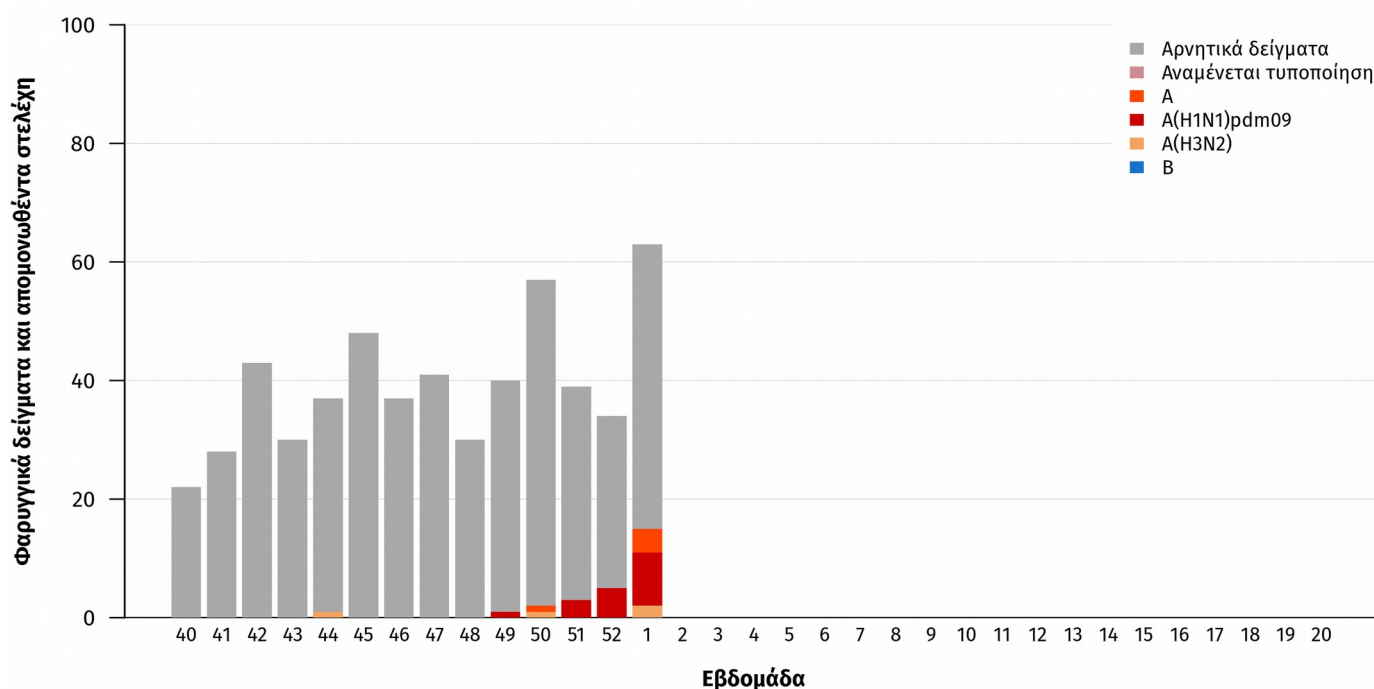

Β. Εργαστηριακό σκέλος επιδημιολογικής επιτήρησης της γρίπης

Κατά την εβδομάδα 1/2019 (31 Δεκεμβρίου 2018 – 06 Ιανουαρίου 2019) στα δύο Εθνικά Εργαστήρια Αναφοράς Γρίπης (Τμήμα Ιολογίας, Ελληνικό Ινστιτούτο Παστέρ, και Β' Εργαστήριο Μικροβιολογίας, Ιατρική Σχολή Α.Π.Θ.) και στο Μικροβιολογικό Εργαστήριο του Ε.Κ.Π.Α, ελέγχθηκαν για ιούς γρίπης συνολικά 63 κλινικά δείγματα, όλα από τα νοσοκομεία. Τα 15 (23,8%) εξ' αυτών ήταν θετικά για ιούς γρίπης και συγκεκριμένα τον ιό γρίπης τύπου Α. Τα 11 στελέχη τύπου Α υποτυποποιήθηκαν και εξ' αυτών τα 2 (18,2%) ανήκαν στον υπότυπο Α(Η3Ν2) και τα 9 (81,8%) στον υπότυπο Α(Η1Ν1)rdm09.

Από την εβδομάδα 40/2018 έως και την εβδομάδα 1/2019 έχουν ελεγχθεί συνολικά 550 κλινικά δείγματα, όλα από νοσοκομεία. Τα 27 (4,9%) εξ' αυτών ήταν θετικά για ιούς γρίπης και συγκεκριμένα τον ιό γρίπης τύπου Α. Τα 22 στελέχη τύπου Α υποτυποποιήθηκαν και από αυτά τα 4 (18,2%) ανήκαν στον υπότυπο Α(Η3Ν2) και τα 18 (81,8%) στον υπότυπο Α(Η1Ν1)rdm09 (Διάγραμμα 4).

Διάγραμμα 4: Συνολικός αριθμός φαρυγγικών δειγμάτων και απομονωθέντων στελεχών ιού γρίπης στα Εργαστήρια Αναφοράς Γρίπης. Σύνολο χώρας, περίοδος γρίπης 2018 - 2019.

Γ. Επιτήρηση σοβαρών κρουσμάτων εργαστηριακά επιβεβαιωμένης γρίπης με ή χωρίς νοσηλεία σε Μονάδα Εντατικής Θεραπείας (Μ.Ε.Θ)

Από την εβδομάδα 40/2018 έως και την εβδομάδα 1/2019, στην Ελλάδα έχουν καταγραφεί 12 σοβαρά κρούσματα εργαστηριακά επιβεβαιωμένης γρίπης, με νοσηλεία σε Μ.Ε.Θ (Πίνακας 1, Διάγραμμα 5).

Όσον αφορά στα **κρούσματα με νοσηλεία σε Μ.Ε.Θ**: Πρόκειται για 9 άνδρες και 3 γυναίκες, με εύρος ηλικιών από 45 έως 82 έτη και διάμεση ηλικία 65 έτη. Όλα τα προαναφερθέντα κρούσματα οφείλονταν στον ιό γρίπης τύπου Α. Τα 10 από τα στελέχη τύπου Α που απομονώθηκαν από τα ανωτέρω κρούσματα υποτυποποιήθηκαν και όλα βρέθηκαν να ανήκουν στον υπότυπο Α(Η1Ν1)rdm09 (Διάγραμμα 5).

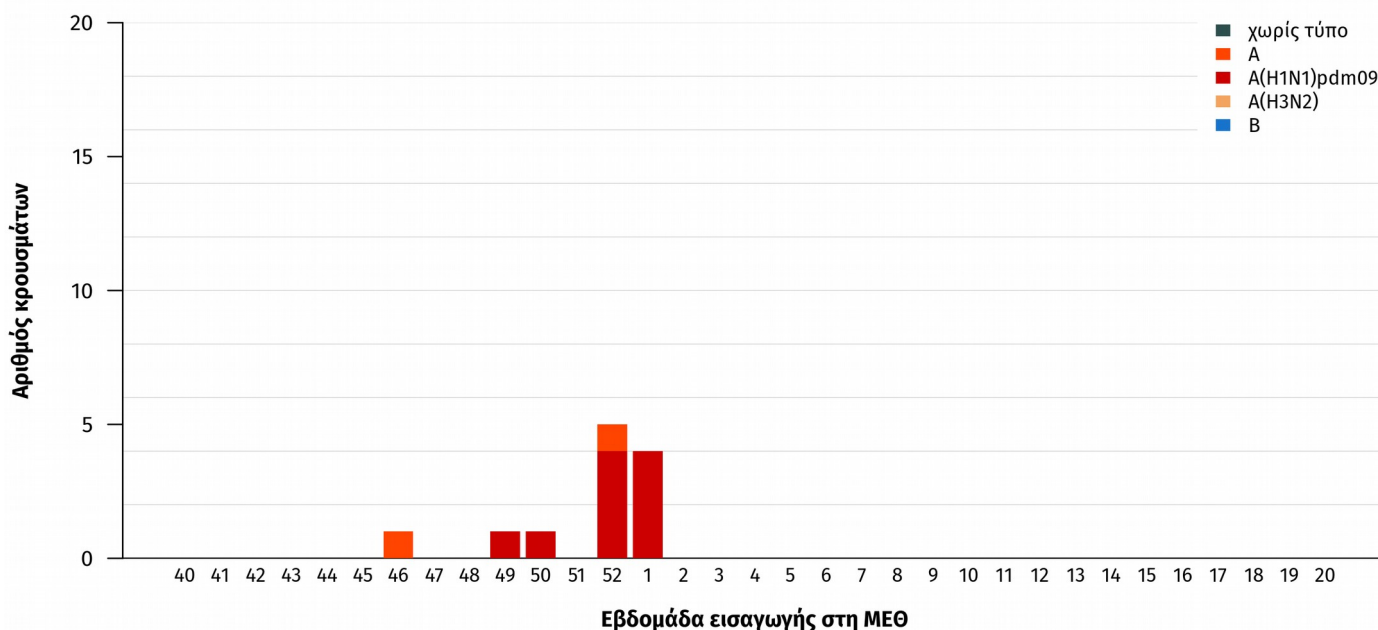
Από τα 12 κρούσματα ήταν εμβολιασμένα τα 2 (17%). Σημειώνεται ότι τα 11 (91,7%) από τα 12 προαναφερόμενα σοβαρά κρούσματα με νοσηλεία σε Μ.Ε.Θ ανήκουν σε κλινική ομάδα υψηλού κινδύνου για την οποία συστήνεται εμβολιασμός για την εποχική γρίπη, σύμφωνα με τη σχετική εγκύκλιο του Υπουργείου Υγείας.

Από την εβδομάδα 40/2018 έως και την εβδομάδα 1/2019 στην Ελλάδα έχει καταγραφεί ένας θάνατος από εργαστηριακά επιβεβαιωμένη γρίπη, σε κρούσμα που νοσηλεύτηκε στη Μ.Ε.Θ (Πίνακας 1, Διάγραμμα 6). Πρόκειται για έναν άνδρα ηλικίας 49 ετών. Από το κρούσμα απομονώθηκε ιός γρίπης τύπου Α, χωρίς να γίνει περαιτέρω υποτυποποίηση.

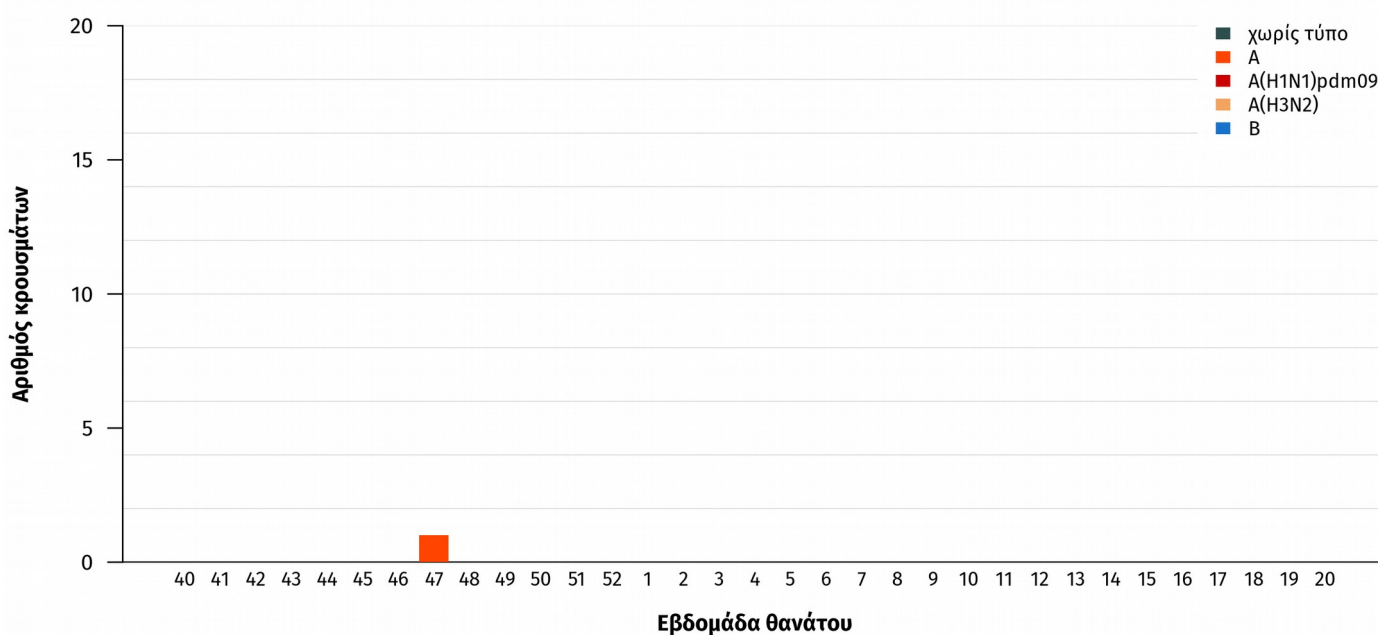
Πίνακας 1: Περιστατικά με νοσηλεία σε Μ.Ε.Θ και θάνατοι (σε Μ.Ε.Θ & εκτός Μ.Ε.Θ) από εργαστηριακά επιβεβαιωμένη γρίπη. Σύνολο Ελλάδας, από εβδομάδα 40/2018 έως εβδομάδα 1/2019 (31 Δεκεμβρίου 2018 – 06 Ιανουαρίου 2019).

Νέα κρούσματα σε Μ.Ε.Θ. που δηλώθηκαν την εβδομάδα 1/2019 (31 Δεκεμβρίου 2018 – 06 Ιανουαρίου 2019)	4
Σύνολο νοσηλευθέντων σε Μ.Ε.Θ. έως 06/01/2019	12
Νέοι θάνατοι που δηλώθηκαν την εβδομάδα 1/2019 (31 Δεκεμβρίου 2018 – 06 Ιανουαρίου 2019)	0
Συνολικός αριθμός θανάτων έως 06/01/2019	1

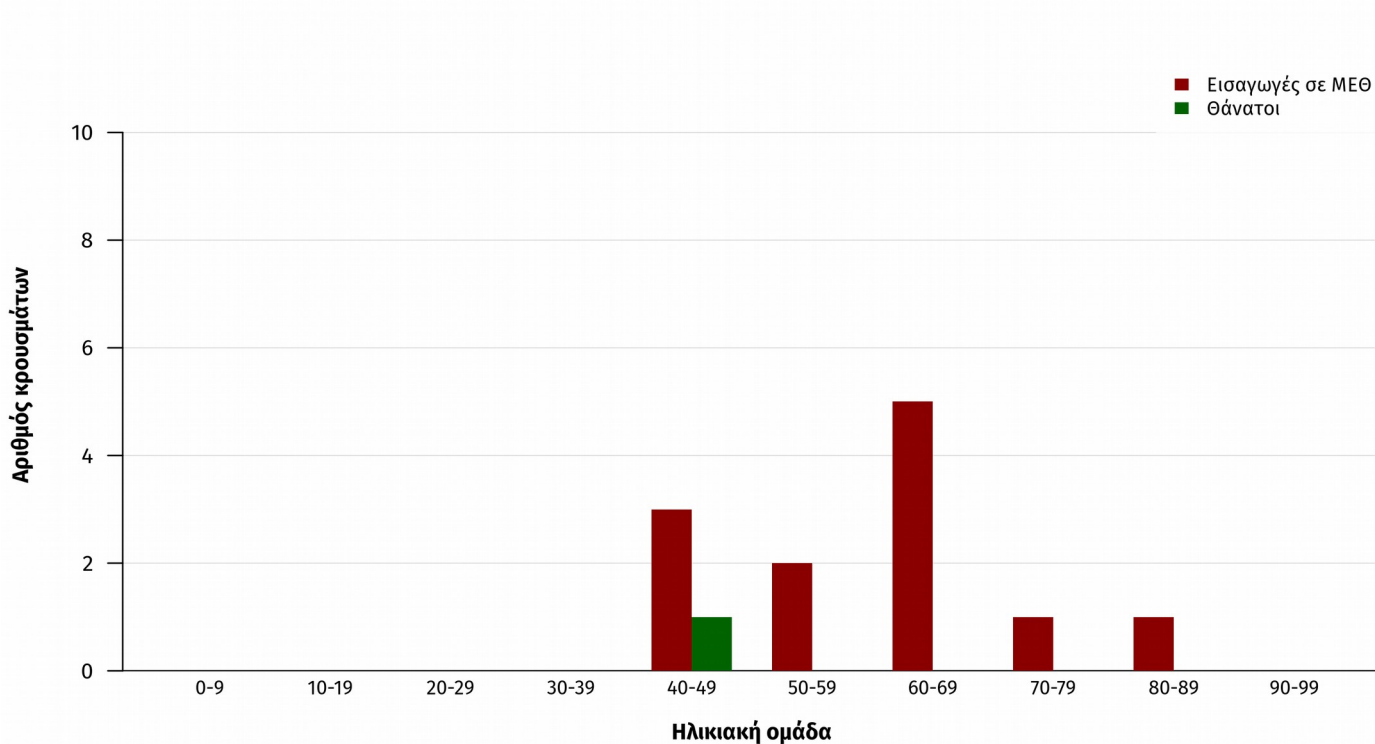
Διάγραμμα 5: Αριθμός εισαγωγών σε Μ.Ε.Θ. ανά εβδομάδα, σε ασθενείς με εργαστηριακά επιβεβαιωμένη γρίπη. Σύνολο Ελλάδας, από εβδομάδα 40/2018 έως εβδομάδα 1/2019 (31 Δεκεμβρίου 2018 – 06 Ιανουαρίου 2019). Συνολικός αριθμός δηλωθέντων κρουσμάτων έως και την εβδομάδα 1/2019: 12

Διάγραμμα 6: Αριθμός θανάτων (σε Μ.Ε.Θ. & εκτός Μ.Ε.Θ) ανά εβδομάδα, σε ασθενείς με εργαστηριακά επιβεβαιωμένη γρίπη. Σύνολο Ελλάδας, από εβδομάδα 40/2018 έως εβδομάδα 1/2019 (31 Δεκεμβρίου 2018 – 06 Ιανουαρίου 2019). Συνολικός αριθμός θανάτων έως και την εβδομάδα 1/2019: 1

Διάγραμμα 7: Ηλικιακή κατανομή εισαχθέντων σε Μ.Ε.Θ. με εργαστηριακά επιβεβαιωμένη γρίπη και ασθενών που κατέληξαν σε Μ.Ε.Θ ή εκτός Μ.Ε.Θ. Σύνολο Ελλάδας, από εβδομάδα 40/2018 έως εβδομάδα 1/2019 (31 Δεκεμβρίου 2018 – 06 Ιανουαρίου 2019).

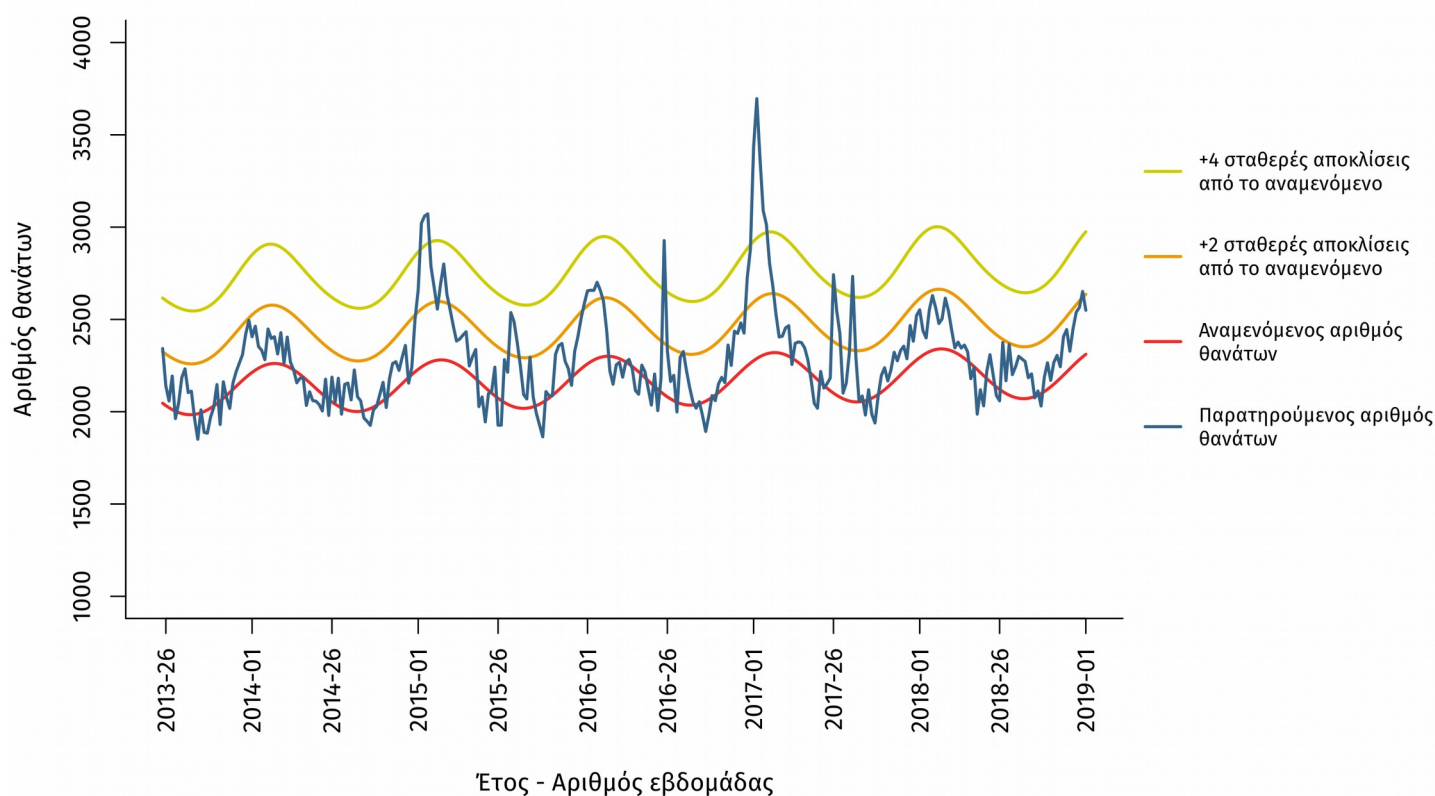

Δ. Σύστημα επιδημιολογικής επιτήρησης της θνησιμότητας

Παρουσιάζονται εδώ τα κύρια ευρήματα από την επιδημιολογική επιτήρηση της θνησιμότητας στην Ελλάδα, με επικέντρωση στην έγκαιρη ανίχνευση θνησιμότητας που υπερβαίνει την αναμενόμενη (excess mortality).

Κατά την εβδομάδα 1/2019 (31 Δεκεμβρίου 2018 – 06 Ιανουαρίου 2019), η θνησιμότητα στην Ελλάδα από όλες τις αιτίες ήταν λίγο αυξημένη (κατά +1,5 σταθερή απόκλιση) σε σχέση με την αναμενόμενη για την εποχή (Διάγραμμα 8).

Διάγραμμα 8: Παρατηρούμενος και αναμενόμενος αριθμός θανάτων κατά εβδομάδα στις περιοχές της Ελλάδας που μετέχουν στο σύστημα επιτήρησης. Εβδομάδα 20/2013 έως εβδομάδα 1/2019.

Σημειώσεις:

1. Ο παρατηρούμενος αριθμός θανάτων των τελευταίων 4 εβδομάδων διορθώνεται λαμβάνοντας υπόψη την υπολογιζόμενη χρονική καθυστέρηση στις δηλώσεις θανάτων και αναπροσαρμόζεται κάθε εβδομάδα με βάση τα νέα δεδομένα.

Πηγή πληροφοριών για το σύστημα επιδημιολογικής επιτήρησης της θνησιμότητας από όλες τις αιτίες

Η καταγραφή των θανάτων γίνεται από τα Ληξιαρχεία των δήμων της χώρας σε σχεδόν πραγματικό χρόνο και αφορά τους θανάτους που δηλώθηκαν κατά την εβδομάδα αναφοράς.

Τα δεδομένα αφορούν το σύνολο της χώρας, και προέρχονται από το Πληροφοριακό Σύστημα Διαχείρισης Ληξιαρχικών Πράξεων (ΠΣ ΛΗΠ) που λειτουργεί από το Μάιο του 2013 στη Διεύθυνση Μηχανοργάνωσης & ΗΕΣ της Γεν. Δ/νσης Αναπτυξιακών Προγραμμάτων του Υπουργείου Εσωτερικών. Στο πλαίσιο αυτό, το ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ έχει οριστεί από το Υπουργείο Εσωτερικών ως διαπιστευμένος φορέας.

Το σύστημα επιδημιολογικής επιτήρησης της θνησιμότητας από όλες τις αιτίες εφαρμόζεται στο πλαίσιο του προγράμματος European Mortality Monitoring (EuroMOMO), στο οποίο συμμετέχουν και άλλες 21 ευρωπαϊκές χώρες. Το συντονισμό του προγράμματος στην Ελλάδα έχει το Τμήμα Επιδημιολογικής Επιτήρησης και Παρέμβασης του ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ.

Δ. Η δραστηριότητα της γρίπης στην Ευρώπη

Στην ιστοσελίδα <http://flunewseurope.org/> μπορείτε να βρείτε αναλυτικά τις τελευταίες πληροφορίες που συλλέγονται από το Ευρωπαϊκό Κέντρο Πρόληψης και Ελέγχου Νοσημάτων (ECDC) και τον Περιφερειακό Γραφείο Ευρώπης του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας σχετικά με τη δραστηριότητα της γρίπης στην Ευρώπη.

Κατά την εβδομάδα 52/2018 (24-30 Δεκεμβρίου 2018), η δραστηριότητα της γρίπης στις ευρωπαϊκές χώρες συνεχίζει να αυξάνεται. Το 37% των δειγμάτων από τις υπηρεσίες Πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας είναι θετικά για ιούς γρίπης.

Η παρούσα έκθεση περιλαμβάνει στοιχεία που αφορούν την εβδομάδα 1/2019 (31 Δεκεμβρίου 2018 – 06 Ιανουαρίου 2019) και δηλώθηκαν στο ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ μέχρι την 10 Ιανουαρίου 2019, ώρα 13:00.